

Центр
національної
стійкості
та розвитку

Справедливість і безпека

Концепція реформування
системи правосуддя

Україна витрачає на судову систему непомірні кошти — значно більше, ніж країни ЄС. Українці вже тривалий час віддають судовій владі все необхідне і платять високу ціну, аби вона справді була незалежною та відповідальною. Однак посилені гарантії незалежності, високі зарплати та пенсії, нове процесуальне законодавство не стало запорукою ефективного правосуддя: рівень розгляду справ є низьким і довготривалим, кричущим є брак суддів, дійсні судді часто не відповідають вимогам професійності та доброчесності, приміщення судів зазвичай не облаштовані належним чином.

Судова влада так і не стала професійною та незалежною. Вплив на неї політиків та олігархів визнається суспільством. Кошти, які виділяються на судову систему, витрачаються нераціонально та без належної віддачі. **Суд не захищає українців — він захищає провладну верхівку.** Тому влада і не прагне справедливого суду, їй потрібен слухняний і керований суд.

Водночас справедливе судочинство було і залишається ключовим запитом українського суспільства та бізнесу. За даними дослідження, проведеного Центром національної стійкості та розвитку у січні-лютому 2021 року, 80% українців не довіряють судовій системі, 75% — прокуратурі. Більше половини опитаних вважають, що реформа судової системи має бути рішучою та радикальною.

Втім, спроби чинної влади реформувати судову систему не схожі на

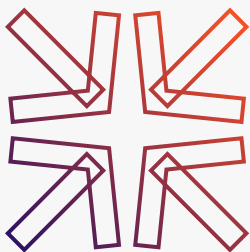
рішучі та радикальні. Влада займається імітацією реформи. Її справжня мета — утримання рейтингів та задоволення міжнародних партнерів, а не забезпечення справедливості та безпеки громадян України. У своїй «реформі» влада не пропонує рішень для найактуальніших проблем судової та правоохоронної систем, які накопичувалися десятиліттями. Натомість консервує радянську спадщину та системні передумови корупції.

Наприклад, зберігає територіальний принцип формування судових округів, який сприяє створенню корупційних зв'язків та кругової поруки між суддями, правоохоронцями та місцевою владою. Ліквідує один недоброчесний суд — ОАСК — замість комплексного вирішення проблеми залежності вертикалі адміністративних судів. Ігнорує проблему ракової пухлини суддівських кланів. Залишає без змін «суд присяжних» радянського зразка, у якому недоброчесні судді з легкістю маніпулюють небагаточисленними присяжними. Та «не помічає» багато інших проблем, які можна було б вирішити — не миттєво, але у найближчі декілька років, — маючи парламентську монобільшість.

Отже, українцям не варто сподіватись, що сьогоднішня влада, у якої є обіцянки і закони, але, очевидно, немає політичної волі, добровільно позбудеться впливу на судову систему.

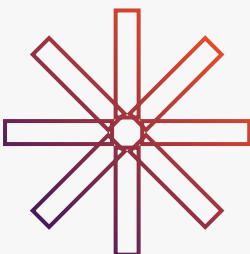
Судову реформу повинні робити політики іншої якості — ті, яким довіряють українці.

Мета реформи

Справедливість

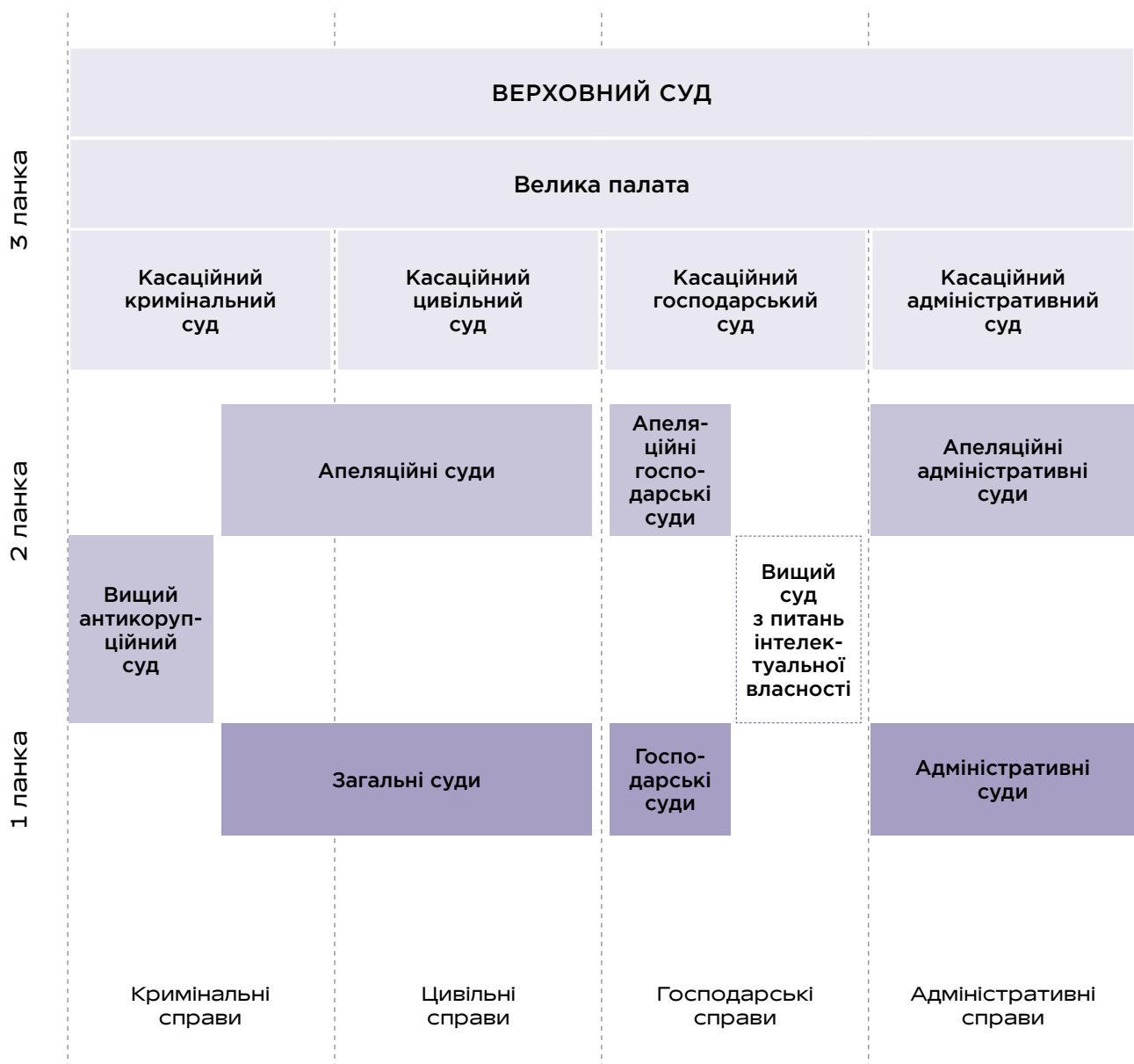
Верховенство права,
а не телефонне право

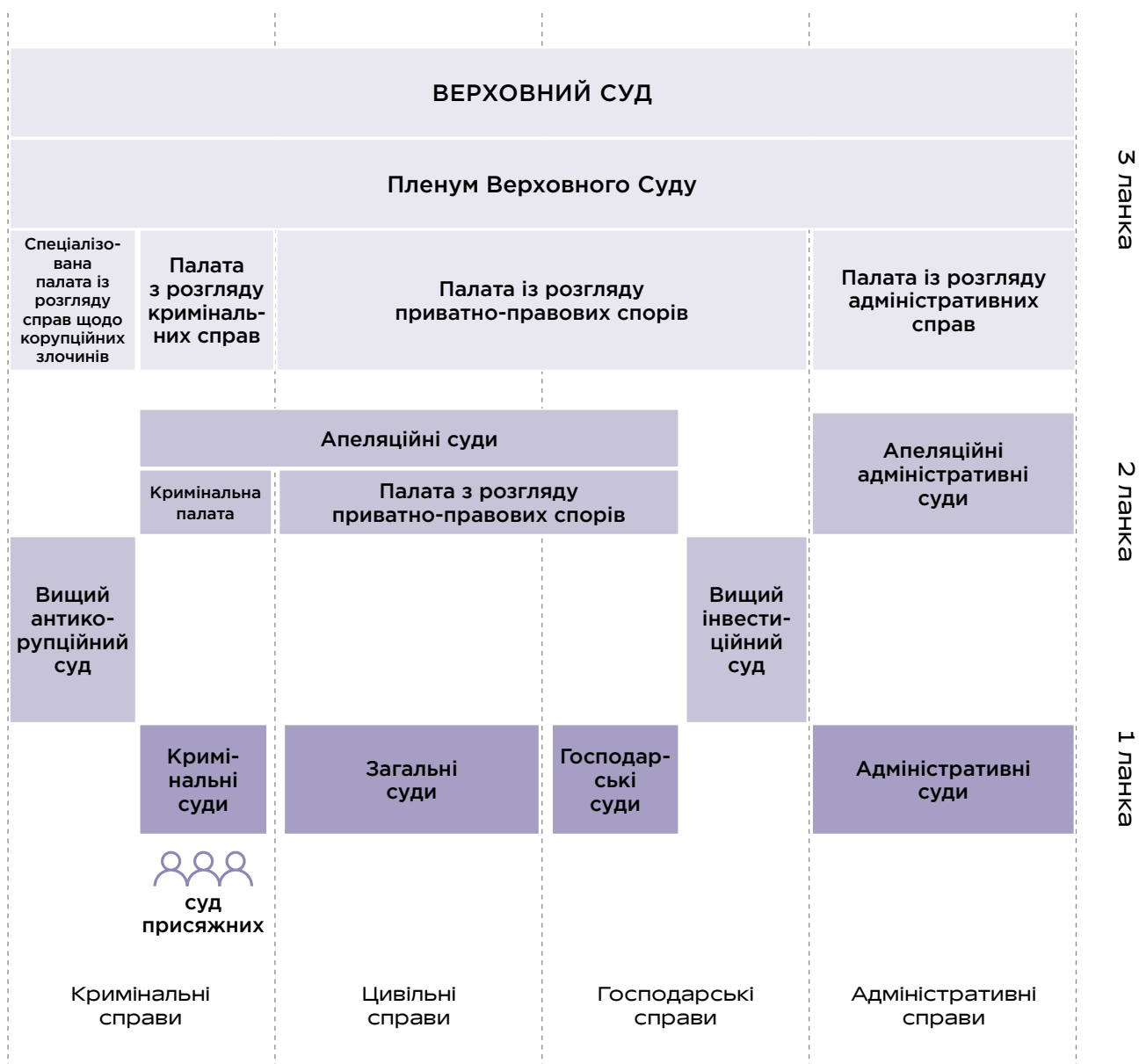
Безпека

Кримінальна юстиція
на варті прав людини, а не
прокурорське свавілля

Судова система сьогодні

Цільова модель нової судової системи

1

Нова судова система

Проблеми

В Україні судова система організована за радянським адміністративно-територіальним устроєм. Це означає, що суди утворюються в адміністративних центрах — там, де розташовані місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, прокуратура, підрозділи поліції, СБУ тощо. Це призводить до утворення негласних альянсів між місцевими керівниками владних інститутів за принципами кругової поруки.

Суд, який є учасником такого корупційного альянсу, захищає інших його учасників, а не звичайних українців.

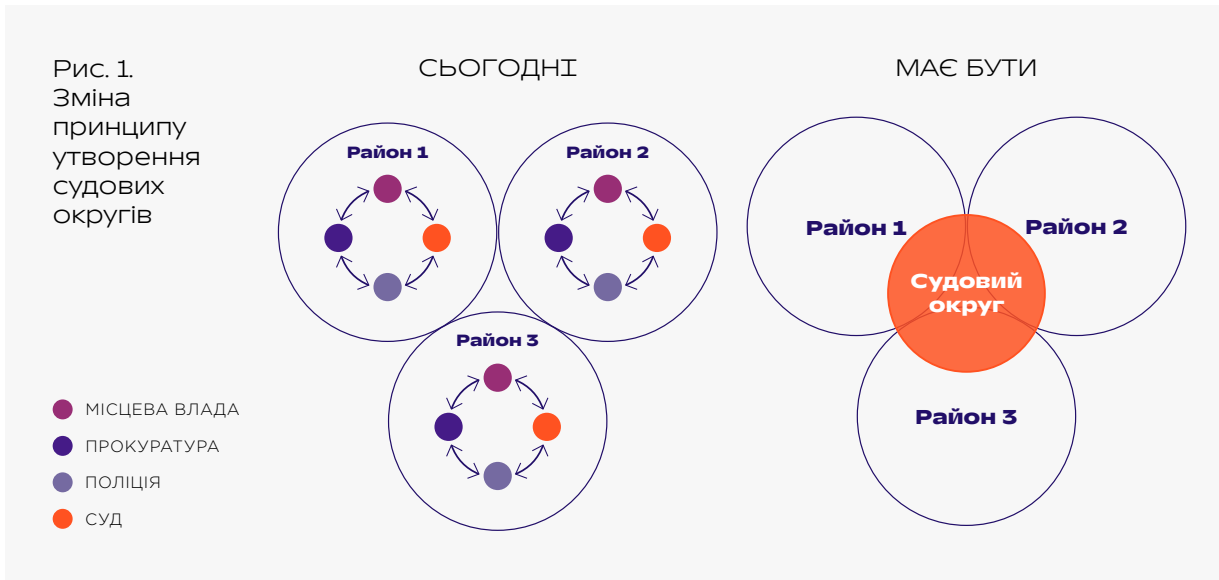
Нова судова система повинна будуватись на основі нових судових округів

Шляхи вирішення

Децентралізація судової системи

Нова судова система повинна будуватись на основі нових судових округів, які не співпадатимуть з адміністративно-територіальним устроєм, розміщенням органів кримінальної юстиції (див. Рис. 1). Це суттєво зменшить ризики утворення корупційних альянсів між органами влади та судами, а також ризики тиску на суд з боку цих органів.

Децентралізація судової системи повинна стати частиною реформи децентралізації влади. Тому юрисдикція судових округів повинна поширюватись

на територію декількох районів, утворених внаслідок реформи децентралізації. За необхідності судові округи можуть включати прилеглі населені пункти інших районів із приблизно однаковою кількістю жителів, а за певних умов — й іншої області.

При цьому має бути забезпечений принцип доступності правосуддя — зручні транспортні зв'язки для того, щоб дістатися суду.

На основі нових місцевих судових округів слід сформувати і апеляційні округи, які не повинні співпадати з адміністративними межами областей.

Ще одним кроком для вирішення цієї проблеми може бути перенесення Верховного Суду з міста Києва — осередку всіх владних інститутів — до іншого українського міста.

Нова система судів з розгляду приватно-правових спорів

Виходячи із принципу спеціалізації судів доцільно об'єднати апеляційні господарські та апеляційні загальні суди. Нові апеляційні суди з розгляду приватно-правових спорів розглядатимуть скарги на рішення судів першої інстанції

у цивільних та господарських справах.

Таким чином, буде забезпечено єдність судової практики у приватно-правових спорах — суди за однакових істотних обставин справи не ухвалюватимуть протилежні за змістом рішення.

Крім того, буде оптимізовано кількість апеляційних судів, що дасть можливість більш ефективно витрати кошти на роботу судів.

Доброчесні судді — очищення системи

Децентралізація судової системи та утворення нових судів супроводжуватиметься процедурами переведення працюючих суддів та добору нових суддів.

Переведення суддів здійснюватиметься за правилами добору нових суддів — тобто з перевіркою на професійність та доброчесність.

Добір нових суддів і переведення працюючих суддів здійснюватиметься відповідною колегією Вищої ради правосуддя (ВРП) за участю громадських і міжнародних експертів, які матимуть право вирішального голосу при прийнятті рішення.

2

Знищення суддівських кланів

Проблеми

Система, що існує сьогодні, сприяє створенню клановості, родинності в судовій і прокурорських системах та в адвокатурі. Вона обмежує мобільність професійних кадрів та створює корупційні ризики при вступі до професій судді, прокурора та адвоката.

Голови судів, так звані «судові генерали», сформували сімейні картелі та вертикалі «своїх людей» в судах різних інстанцій та судових органах, які дають за їх команду вибіркоче фінансування чи показово карають, «правильно» голосують під час обрання кандидатів до Ради суддів, Вищої ради правосуддя чи Конституційного Суду.

Саме «судові генерали», виступають посередниками між суддями та владою і політиками, гарантуючи ухвалення неправосудних рішень на користь останніх.

Шляхи вирішення

Усунення впливу «судових генералів»

Необхідно нівелювати вплив голів судів на управлінські процеси в судах та усунути сьогоднішніх голів судів від посад, давши можливість суддям обрати достойних кандидатів. Пропонується це зробити шляхом обрання голови суду на один рік, без права займати двічі поспіль посаду голови суду, голова суду обирається усіма суддями суду.

Нівелювати вплив "судових генералів" шляхом обрання голови суду на один рік, без права займати посаду двічі поспіль

Як більш радикальний варіант — можливо взагалі відмовитись від посади голови суду. Всі адміністративні функції може виконувати керівник апарату суду, який не матиме статусу судді.

Чесний доступ до професії судді, прокурора та адвоката

Необхідно запровадити досвід США, Канади, країн Європейського союзу щодо запровадження єдиного державного іспиту, успішне складання якого надавало б право юристам брати участь у конкурсі на посаду судді, прокурора або отримати право працювати адвокатом.

Це передбачає:

- запровадження єдиної уніфікованої процедури добору суддів, прокурорів та адвокатів;
- реорганізацію Національної школи суддів у Національну школу правосуддя, яка здійснюватиме підготовку до професійної роботи суддів, прокурорів та адвокатів. За результатами підготовки в Національній школі правосуддя кандидати складатимуть випускний іспит. За результатами іспиту (набраними балами) кандидати матимуть право брати участь у конкурсі на посади суддів чи прокурорів чи отримуватимуть свідоцтво адвоката;
- складення іспитів за прозорою та публічною процедурою, громадський контроль за якою здійснюється на кожному з етапів.

3

Вирішальний голос громадськості у відборі суддів

Проблеми

Станом на сьогодні Вища кваліфікаційна комісія суддів (ВККС) не працює вже близько 2 років. Добір нових суддів не здійснюється. При цьому, на її утримання щорічно витрачаються кошти державного бюджету. Кількість співробітників секретаріату Комісії становить понад 250 осіб. У 2020 року на «роботу» ВККС з державного бюджету було витрачено 169 млн грн.

Шляхи вирішення

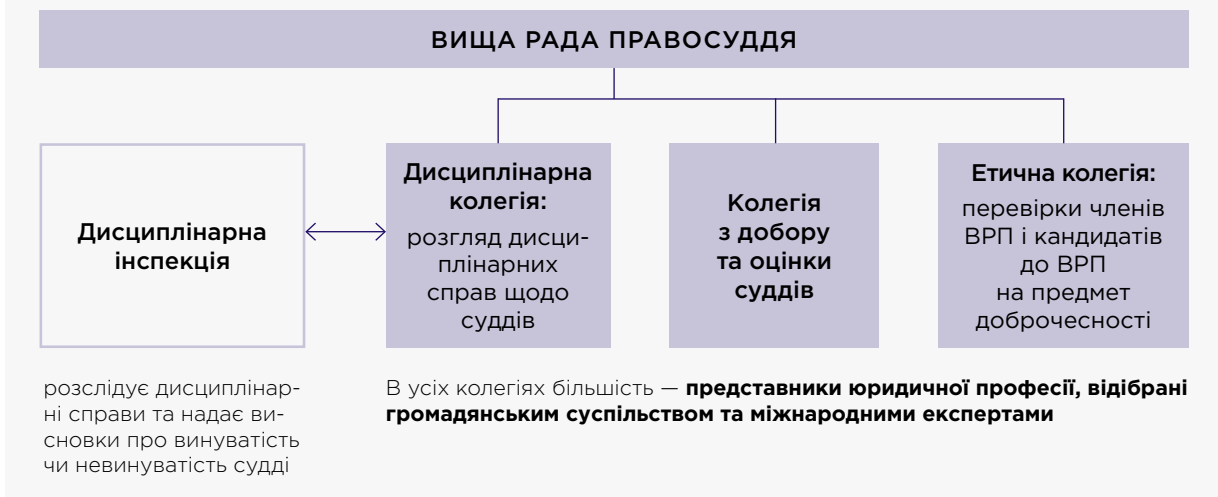
Виходячи із міжнародного досвіду та стандартів функціонування судової гілки влади необхідно ліквідувати Вищу кваліфікаційну комісію суддів України та утворити у складі Вищої ради правосуддя окремі колегії, які складатимуться з суддів та представників юридичної професії, експертного середовища, відібраних за принципами формування Вищого антикорупційного суду.

Такі колегії здійснюватимуть функції з:

- розгляду дисциплінарних справ щодо суддів;
- з добору та оцінки суддів;
- перевірки членів ВРП і кандидатів до ВРП на предмет добросовісності.

Оскільки у колегіях більшість складатимуть представники юридичної професії, відібрані громадянським суспільством та міжнародними експертами, ризики прийняття недобросовісних чи неякісних рішень

Рис. 2. Цільова структура Вищої ради правосуддя

щодо добору, оцінки та звільнення суддів будуть зведені до мінімуму.

Етична колегія дасть змогу очистити ВРП від недостойних членів за результатами перевірки на доброчесність усього складу ВРП.

Вища рада правосуддя на своєму засіданні прийматиме рішення кваліфікованою більшістю у разі незгоди із рішеннями її колегій.

Крім того, секретаріат ВРП необхідно реорганізувати та утворити Дисциплінарну інспекцію як незалежний орган у складі ВРП, що швидко розслідуватиме дисциплінарні справи та надаватиме висновки про винуватість чи невинуватість судді дисциплінарній колегії ВРП.

Також буде переглянута дисциплінарна процедура та скорочено строки для прийняття рішення за її результатами.

Необхідно утворити у складі Вищої ради правосуддя окремі колегії, які складатимуться з суддів, представників юридичної професії та експертного середовища, відібраних громадянським суспільством та міжнародними експертами

4

Спеціалізовані кримінальні суди

Проблеми

Конституція України передбачає, що суди утворюються за принципом спеціалізації. Сьогодні загальні суди розглядають як цивільні, так і кримінальні справи, які не мають між собою нічого спільного, окрім загальних конституційних принципів.

Через невелику кількість суддів у багатьох з таких судів неможливо утворити колегії суддів, тому часто справи розглядаються по декілька років. Є велика кількість судів, у яких не здійснюється правосуддя у зв'язку з відсутністю суддів або недостатньою кількістю суддів, з яких хтось хворіє або перебуває у відпустці, на навчанні (підвищенні кваліфікації), чи у відраженні.

Україна входить в топ-10 країн Європи з найбільшою тривалістю розгляду кримінальних справ. У період з 2016 по 2018 роки тривалість розгляду зросла більш ніж на 60% і становить 271 день.

Шляхи вирішення

Необхідно виокремити систему спеціалізованих кримінальних судів для розгляду кримінальних справ щодо злочинів та кримінальних проступків. У цих судах також повинен функціонувати суд присяжних.

Розгляд справ про адміністративні правопорушення залишиться у юрисдикції загальних судів, з тим щоб забезпечити наближеність для громадян.

Необхідно виокремити систему спеціалізованих кримінальних судів для розгляду кримінальних справ щодо злочинів та кримінальних проступків. У цих судах також повинен функціонувати суд присяжних

Такий підхід забезпечить дотримання прав людини у кримінальному судочинстві з огляду на:

- поглиблену спеціалізацію суддів у кримінальних провадженнях, а отже їх вищу професійність;
- розумні строки розгляду кримінальних проваджень;
- оперативний та об'єктивний судовий контроль з боку слідчих суддів за втручанням у права людини з боку прокуратури та органів досудового слідства.

Крім того, це дозволить уникнути значних витрат на конвоювання підсудних, яких тримають під вартою, та витрат, пов'язаних із викликом учасників кримінального судочинства.

Повноваження судів щодо вирішення справ про адміністративні проступки та накладення адміністративних стягнень поступово будуть обмежені та згодом повністю будуть передані до відання адміністративних органів. Рішення адміністративних органів у таких справах можуть бути оскаржені до адміністративного суду.

Формуються нові спеціалізовані кримінальні суди за принципом формування Вищого антикорупційного суду — судді обиратимуться на відкритому конкурсі за участю представників громадськості, експертного середовища з бездоганною репутацією, які матимуть право вирішального голосу.

Участь у конкурсі мають право брати як судді так і особи, що відповідають Конституції України на рівних умовах.

5

Незалежний суд присяжних

Проблеми

Сформований в українському законодавстві інститут присяжних фактично є відтворенням радянського інституту народних засідателів. Судді, тісно комунікуючи з присяжними, мають усі можливості для здійснення впливу та тиску на них.

Такий суд апріорі не може забезпечувати право українців на здійснення справедливого правосуддя за участю громадськості, представниками якої є присяжні.

Шляхи вирішення

З огляду на це, для запровадження незалежного інституту присяжних необхідно:

- передбачити, що функції присяжних мають бути відокремлені від функцій професійного судді. Присяжні вирішують у своєму вердикті лише питання юридичного факту (тобто встановлюють чи винна особа у скоєнні злочину, або не винна), а професійний суддя на основі вердикту присяжних і норм кримінального права постановляє вирок;
- збільшити кількість присяжних (до 7 - 12 осіб), що зменшить можливості впливу на них;
- розширити категорії кримінальних справ, що розглядаються за обов'язкової участі присяжних (наприклад, щодо особливо тяжких злочинів);

Рис. 3. Зміни інституту присяжних

- забезпечити належне відшкодування присяжним витраченого часу та витрат на проїзд і проживання, а також забезпечити безпеку присяжним та членам їх сімей.

6

Новий суд для захисту інвесторів

Рис. 4. Основні перешкоди для інвестицій в Україну

Що, на вашу думку, найбільш суттєво перешкоджає іноземним інвестиціям в Україну?*

* За даними опитування інвесторів, проведеного Європейською бізнес асоціацією, Dragon Capital та Центром економічної стратегії, 2020 рік

Проблеми

Бізнес, який інвестує значні кошти у розвиток української економіки, а значить у благополуччя кожного українця, не має довіри до діючої судової системи. Ця недовіра є перешкодою №1 для інвестицій в Україну.

Шляхи вирішення

Пропонується утворити спеціалізований суд, що розглядатиме інвестиційні спори.

До таких спорів можна віднести ті, де однією із сторін є інвестор, а сума позову перевищує 10 млн доларів США (в тому числі, справи де об'єктом інвестиції є земля, враховуючи земельну реформу).

Такий суд буде укомплектований за принципом формування Вищого антикорупційного суду — судді обиратимуться на відкритому конкурсі за участю представників громадськості, експертного середовища з бездоганною репутацією, які матимуть право вирішального голосу.

7

Оптимізація структури Верховного Суду

Проблеми

Структура утвореного у 2016 році Верховного Суду є невиправдано складною та передбачає фактично існування декількох судів у складі одного суду.

Законом встановлено, що чисельність судів Верховного Суду становить 200 суддів. Чисельність працівників апарату ВС у 2020 році становила 1565 працівників. За умов зміни процесуального законодавства, зменшення кількості справ на розгляді Верховного Суду, утворення нових видів судів, така чисельність, очевидно, буде надмірною. Бюджетне фінансування діяльності Суду перевищує 11% усіх витрат державного бюджету на судову систему.

Шляхи вирішення

Доцільно ліквідувати Велику палату Верховного Суду, створення якої було помилкою судової реформи 2016 року, а питання, що віднесені до її повноважень, передати на розгляд Пленуму Верховного Суду, тобто усіх суддів Верховного Суду. Пленум повинен не розглядати

Рис. 5. Верховний Суд сьогодні: неефективна робота та величезні бюджетні витрати

Апарат ВС у 2020 році — понад

1560
працівників

Фактична чисельність суддів —

183

Бюджетне фінансування ВС на 2021 рік* майже **1.5** млрд грн

11% від усього фінансування судової системи України

Справ у ВС у 2020 році: **78 000**

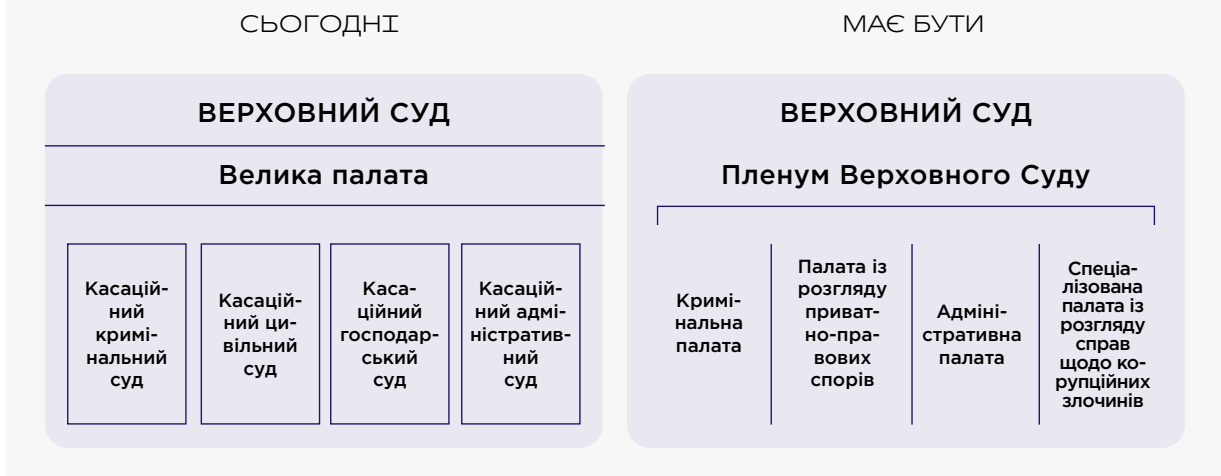
2.6% від усіх судових справ у 2020 р.

ДЛЯ ПОРІВНЯННЯ

Понад 50% фінансування на вакцинацію від COVID-19 — **2,6 млрд грн**

Понад 100% фінансування будівництва сучасного лікувально-діагностичного комплексу Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит» — **1,2 млрд грн**

Рис. 6. Зміни структури Верховного Суду

конкретні справи, а формувати єдину практику застосування законодавства, обов'язкову для врахування судами усіх інстанцій (прецеденти).

У складі Верховного Суду також доцільно ліквідувати окремі вищі суди, утворивши:

- 1) палату із розгляду приватно-правових спорів;

- 2) палату із розгляду адміністративних справ;

- 3) палату із розгляду кримінальних справ;

- 4) спеціалізовану палату із розгляду справ щодо корупційних злочинів.

Кількість суддів Верховного Суду має бути поступово зменшена відповідно до зменшення кількості справ.

Пленум Верховного Суду повинен не розглядати конкретні справи, а формувати єдину практику застосування законодавства

8

Незалежність прокурорів

Проблеми

Одним із найбільш важливих етапів реформи прокуратури є забезпечення незалежності прокурорів та децентралізація влади Генерального прокурора. Сьогодні кожен прокурор в системі є залежним від волі однієї людини — Генерального прокурора та змушений виконувати іноді незаконні вказівки свого керівництва під загрозою звільнення.

Шляхи вирішення

Необхідно розділити функції щодо управління системою прокуратури та повноваження щодо добору, кар'єри та звільнення прокурорів. За останній блок питань відповідно до міжнародних стандартів та кращого світового досвіду повинні відповідати органи самоврядування прокуратури.

Відповідно, замість існуючих сьогодні Ради прокурорів та Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокуратури, які довели свою неефективність, необхідно утворити новий орган прокурорського врядування — Національну раду прокурорів (далі — НРП).

НРП складатиметься з 11 членів, з яких 5 прокурорів та 6 представників громадськості або міжнародні експерти, що гарантуватиме об'єктивність та незалежність у прийнятті рішень від впливу Генерального прокурора.

Як у діяльності НРП, так і у діяльності колегій НРП, представники громадськості матимуть вирішальний

Необхідно розділити функції щодо управління системою прокуратури та повноваження щодо добору, кар'єри та звільнення прокурорів

голос, адже у Законі буде визначено, що для ухвалення рішення потрібна більшість голосів, з яких — щонайменше 2 голоси від квоти громадськості. При голосуванні члени НРП та колегій не мають права утримуватися.

Членів НРП та колегій НРП від прокурорської спільноти делегуються за результатами онлайн-голосування серед усіх прокурорів. Кандидатів на посади в НРП та колегіях НРП від громадськості делегують міжнародні організації за чітко встановленими вимогами до кандидатів. Кандидати в члени НРП та колегії НРП від громадськості повинні мати вищу юридичну освіту, не менше ніж п'ятирічний досвід роботи в галузі права, мати бездоганну репутацію і користуватися визнаним авторитетом в сфері своєї діяльності.

Органами Національної Ради прокурорів мають бути:

- 1) Колегія з добору прокурорів. Займатиметься доббором нових кадрів до органів прокуратури та проведенням конкурсів для зайняття вакансій у порядку просування по службі.
- 2) Колегія з оцінки прокурорів та підвищення кваліфікації. Проводитиме щорічну індивідуальну оцінку якості роботи прокурорів, а також затверджуватиме результати підвищення кваліфікації прокурорів у Тренінговому центрі.
- 3) Дисциплінарна колегія. Розглядатиме дисциплінарні скарги на прокурорів.
- 4) Дисциплінарна інспекція. Сприятиме Дисциплінарній колегії НРП у перевірці обставин, викладених у скаргах на прокурорів, проводитиме службові розслідування.
- 5) Тренінговий центр прокурорів. Забезпечуватиме спеціальну підготовку кандидатів під час процедури добору, а також здійснює заходи з підвищення кваліфікації прокурорів.

Всі колегії складатимуться із 8 членів: 4 прокурори та 4 — представники громадськості. Отже, як у діяльності НРП, так і у діяльності колегій НРП, представники громадськості матимуть вирішальний голос, адже у Законі буде визначено, що для ухвалення рішення потрібна більшість голосів, з яких - щонайменше 2 голоси від квоти громадськості.

Основними функціями НРП будуть:

- 1) здійснення контролю за виконанням рішень найвищого органу прокурорського самоврядування — Всеукраїнської конференції прокурорів;
- 2) проведення конкурсу на посади Генерального

Рис. 7. Новий орган прокурорського самоврядування — Національна рада прокурорів

У діяльності колегій НРП, представники громадськості матимуть вирішальний голос

- прокурора та керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури;
- 3) визначення порядку добору до органів прокуратури, щорічного індивідуального оцінювання якості роботи прокурорів та порядку просування прокурорів по службі;
 - 4) затвердження положення про порядок роботи колегій НРП, про порядок роботи Дисциплінарної інспекції та про порядок відбору представників громадськості до складу колегій НРП;
 - 5) розгляд скарг на рішення колегій НРП;
 - 6) проведення конкурсу та внесення рекомендацій про призначення прокурорів на адміністративні посади;
 - 7) впровадження заходів щодо забезпечення незалежності прокурорів, поліпшення стану організаційного забезпечення діяльності прокуратур, розгляд питань правового захисту прокурорів;
 - 8) розгляд звернень прокурорів та інших повідомлень про загрозу незалежності прокурорів;
 - 9) визначення порядку розгляду дисциплінарних скарг на прокурорів;
 - 10) затвердження програм підвищення кваліфікації прокурорів у Тренінговому центрі.

9

Захист прав людини у кримінальному процесі

Проблеми

Притягнення особи до кримінальної відповідальності починається із повідомлення йому про підозру у вчиненні злочину. З цього моменту слідчий чи прокурор отримують право суттєво обмежувати права людини.

Дуже часто органи кримінального переслідування з корупційних чи інших мотивів зловживають своїми правами та необґрунтовано звинувачують громадян у вчиненні злочинів.

Ще один чинник, який впливає на об'єктивність кримінального судочинства — той факт, що деякі експертні служби перебувають у структурі органів досудового слідства. Отже, існують можливості для впливу та/або тиску на експертів з боку слідчих у кримінальному провадженні.

Шляхи вирішення

Необхідно забрати у сторони обвинувачення можливість зловживати правом та перенести стадію початку кримінального переслідування до суду, впровадивши погодження слідчим суддею повідомлення про підозру у вчиненні тяжких та особливо тяжких злочинів. Слідчий суддя матиме право відмовити у погодженні повідомлення про підозру, якщо вона необґрунтована або не містить обставин, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні тяжкого чи особливо тяжкого злочину правопорушення,

Необхідно забрати у сторони обвинувачення можливість зловживати правом та перенести стадію початку кримінального переслідування до суду

або не відповідає вимогам КПК.

Така новація підвищить рівень захисту прав особи у кримінальному процесі, зменшить кількість надуманих підозр, а також стане ефективним запобіжником проти необґрунтованих обмежень прав людини, пов'язаних із негласними слідчими діями або застосуванням запобіжних заходів.

Також необхідно усунути можливості для тиску на експертів з боку слідчих — судові експертизи у кримінальних провадженнях не повинні здійснювати експертні служби, які перебувають у структурі органів досудового слідства.

Одночасно потрібно передбачити ефективні механізми для запобігання недобросовісному використанню учасниками судочинства своїх процесуальних прав, а також відповідальність за невиконання процесуальних обов'язків. Так звані «процесуальні диверсії», що полягають в умисному зловживанні правами, часто призводить до затягування стороною захисту судового розгляду справи.

10

Захист потерпілих та свідків

Проблеми

Держава практично не виконує зобов'язань перед українцями щодо захисту прав потерпілих від злочинів та свідків злочинів, не сприяє відновленню прав, відшкодуванню заподіяної злочинами шкоди. Українці, яким завдана шкода злочинцем, залишаються наодинці зі своїми проблемами.

Шляхи вирішення

Необхідно утворити спеціалізовані установи у кожній області, що будуть забезпечувати супроводження та надання різних типів підтримки потерпілим і свідкам під час досудового слідства, розгляду справи в суді, а також після ухвалення рішення. Така допомога від держави полягатиме у наданні юридичної, медичної, реабілітаційної та соціальної допомоги. З моменту отримання статусу потерпілого призначатиметься спеціальний координатор, який забезпечуватиме надання усіх видів допомоги, в тому числі взаємодію з правоохоронними органами і судом по спеціально розробленим протоколам.

Крім того, має бути впроваджено систему відшкодування шкоди, заподіяної злочинцем, з державного бюджету у випадках, коли така компенсація не може бути забезпечена за рахунок особи, що визнана винною у скоєнні злочину.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Забезпечення незалежності судової системи.

Підвищення ефективності використання коштів на фінансування судової системи.

Очищення системи від недобросовісних суддів.

Неупереджене правосуддя завдяки незалежному суду присяжних.

Ліквідація суддівських та прокурорських кланів та судової мафії.

Збільшення обсягів інвестицій в економіку України.

Чесний доступ у професію судді, прокурора та адвоката для людей з-поза системи.

Ліквідація єдиновладдя Генерального прокурора.

Підвищення ефективності роботи судів.

Підвищення рівня захисту прав учасників кримінального процесу (свідків, потерпілих, підозрюваних).

МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ

2021

ТРАВЕНЬ

ЧЕРВЕНЬ

ЛИПЕНЬ

СЕРПЕНЬ

ВЕРЕСЕНЬ

Презентація Концепції, публічна дискусія за участю експертного середовища, парламентарів, суддівського корпусу

Регіональне обговорення Концепції за участі представників юридичної професії та громадянського суспільства

Доопрацювання Концепції та підготовка пакету законопроектів

Обговорення пакету законопроектів та їх доопрацювання перед внесенням до парламенту

Розгляд ухвалення

Термін реалізації

За умови ухвалення законопроектів до 1 січня 2022 року повна реалізація Концепції можлива до 1 січня 2023 року

ЖОВТЕНЬ

ЛИСТОПАД

ГРУДЕНЬ

2022—2023

пакету законопроектів у парламенті та їх

Затвердження плану дій щодо впровадження пакету законопроектів, зокрема, щодо:

- формування нової мережі судів (січень 2022 р.);
- реорганізації Вищої ради правосуддя (утворення колегій у ВРП та Дисциплінарної інспекції, ліквідації ВККС);
- переведення та добору суддів до нової мережі судів;
- утворення Національної ради прокурорів та її колегій, Дисциплінарної інспекції прокурорів;
- утворення Національної школи правосуддя та впровадження нової системи доступу до професії судді, прокурора, адвоката.

**Центр
національної
стійкості
та розвитку**